

Raqamli Vositalar Asosida Oziq-Ovqat Yo'nalishidagi O'Quvchilarda Mustaqil O'Rganish Ko'Nikmalarini Shakllantirish

Olimov Abdurashid Farxodovich
Namangan Davlat texnika unversiteti
"Raqamli texnologiyalar" kafedrasida katta o'qituvchisi
olimova7512@gmail.com

Annotatsiya: Mazkur maqolada raqamli texnologiyalar yordamida oziq-ovqat yo'nalishidagi o'quvchilarda mustaqil ta'lim ko'nikmalarini shakllantirish masalalari yoritilgan. Ta'lim jarayonida zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanishning afzalliklari, o'quvchilarning mustaqil ishlash qobiliyatini rivojlantirish yo'llari, interfaol metodlarning ahamiyati ilmiy asosda tahlil qilingan. Shuningdek, oziq-ovqat texnologiyasi sohasiga oid amaliy mashg'ulotlarda raqamli vositalardan foydalanish samaradorligi ochib berilgan.

Kalit so'zlar: raqamli texnologiyalar, mustaqil ta'lim, oziq-ovqat texnologiyasi, interfaol metodlar, kompetensiya, elektron ta'lim, innovatsiya

Формирование Навыков Самооценки У Студентов, Изучающих Пищевую Промышленность, С Помощью Цифровых Инструментов

Аннотация: В статье рассматриваются вопросы формирования навыков самостоятельного обучения у учащихся пищевого направления с использованием цифровых технологий. Анализируются преимущества применения информационно-коммуникационных технологий в образовательном процессе, а также роль интерактивных методов в развитии самостоятельности обучающихся.

Ключевые слова: цифровые технологии, самостоятельное обучение, пищевая технология, интерактивные методы, компетенции, электронное обучение.

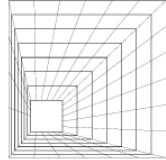
Developing Self-Assessment Skills In Food Industry Students Using Digital Tools

Annotation: This article discusses the formation of independent learning skills among food technology students through the use of digital technologies. It analyzes the advantages of using information and communication technologies in education and highlights the importance of interactive methods in developing students' autonomy.

Keywords: digital technologies, independent learning, food technology, interactive methods, competencies, e-learning.

Kirish

Bugungi globallasuv va raqamlashtirish jarayonlari insoniyat hayotining barcha sohalariga chuqur kirib bormoqda. Ayniqsa, ta'lim tizimi bu o'zgarishlarning markazida turibdi. Zamonaviy ta'lim jarayonida raqamli texnologiyalarni qo'llash nafaqat bilim berish samaradorligini oshirish, balki o'quvchilarning mustaqil fikrlash, izlanish va o'z-o'zini rivojlantirish ko'nikmalarini shakllantirishda muhim omil bo'lib xizmat qilmoqda (1).

O‘zbekiston Respublikasida ham ta’lim tizimini modernizatsiya qilish, uni xalqaro standartlarga moslashtirish va raqamlashtirish bo‘yicha keng ko‘lamli islohotlar amalga oshirilmoqda. Xususan, “Raqamli O‘zbekiston – 2030” strategiyasi doirasida barcha ta’lim muassasalarini zamonaviy axborot texnologiyalari bilan ta’minlash, o‘quv jarayoniga innovatsion metodlarni joriy etish ustuvor vazifalardan biri sifatida belgilangan (2).

Oziq-ovqat texnologiyasi yo‘nalishi esa o‘ziga xos amaliy va ilmiy soha bo‘lib, unda nazariy bilimlar bilan bir qatorda amaliy ko‘nikmalarni egallash muhim ahamiyat kasb etadi. Bu yo‘nalishda ta’lim olayotgan o‘quvchilar uchun mustaqil ta’lim ko‘nikmalarini shakllantirish alohida ahamiyatga ega. Chunki zamonaviy oziq-ovqat sanoati tez rivojlanayotgan bo‘lib, yangi texnologiyalar, usullar va standartlarni o‘zlashtirib borishni talab etadi. Mustaqil ta’lim – bu o‘quvchining o‘z faoliyatini mustaqil rejalashtirishi, bilimlarni izlab topishi, ularni tahlil qilishi va amaliyotda qo‘llay olishi bilan bog‘liq jarayondir. Bu jarayonni samarali tashkil etishda raqamli texnologiyalar muhim vosita sifatida xizmat qiladi. Masalan, elektron darsliklar, onlayn platformalar, virtual laboratoriyalar, video darslar o‘quvchilarga mustaqil ravishda bilim olish imkoniyatini yaratadi (4).

Raqamli texnologiyalar yordamida o‘quvchilar o‘z bilimlarini mustaqil ravishda boyitishlari, istalgan vaqtda va istalgan joyda o‘qishlari mumkin. Bu esa ta’limning moslashuvchanligini oshiradi va o‘quvchilarning individual xususiyatlarini hisobga olish imkonini beradi (5).

Shuningdek, oziq-ovqat texnologiyasi yo‘nalishida raqamli texnologiyalardan foydalanish laboratoriya mashg‘ulotlarini virtual muhitda amalga oshirish imkonini beradi. Masalan, mahsulot tarkibini tahlil qilish, ishlab chiqarish jarayonlarini modellashtirish, texnologik jarayonlarni vizual ko‘rsatish orqali o‘quvchilarning bilimlari yanada mustahkamlanadi (6).

Zamonaviy ta’lim jarayonida o‘qituvchining roli ham tubdan o‘zgarmoqda. Endilikda o‘qituvchi faqat bilim beruvchi emas, balki o‘quvchilarning mustaqil ta’lim faoliyatini tashkil etuvchi, yo‘naltiruvchi va motivatsiya beruvchi shaxs sifatida namoyon bo‘lmoqda (7).

Mustaqil ta’lim ko‘nikmalarini shakllantirish jarayonida quyidagi jihatlar muhim hisoblanadi:

- o‘quvchilarning motivatsiyasini oshirish
- mustaqil ishlashga bo‘lgan qiziqishni kuchaytirish
- raqamli resurslardan samarali foydalanishni o‘rgatish
- tanqidiy fikrlashni rivojlantirish
- amaliy ko‘nikmalarni mustahkamlash

Oziq-ovqat yo‘nalishidagi o‘quvchilar uchun bu ko‘nikmalar kelajakdagi kasbiy faoliyatida muhim ahamiyatga ega. Chunki ular ishlab chiqarish jarayonida muammolarni mustaqil hal qilish, yangi texnologiyalarni o‘rganish va joriy etish, sifat nazoratini amalga oshirish kabi vazifalarni bajarishlari kerak bo‘ladi (8).

Raqamli texnologiyalar orqali mustaqil ta’limni tashkil etishda turli platformalar muhim rol o‘ynaydi. Masalan:

Moodle

Google Classroom

Coursera

YouTube ta’lim kanallari

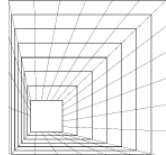
Bu platformalar orqali o‘quvchilar mustaqil ravishda bilim olishlari, topshiriqlarni bajarishlari va o‘z bilimlarini nazorat qilishlari mumkin (9).

Raqamli texnologiyalar ta’lim jarayonini yangi bosqichga olib chiqmoqda. Ayniqsa, oziq-ovqat texnologiyasi yo‘nalishida o‘quvchilarning mustaqil ta’lim ko‘nikmalarini shakllantirishda bu texnologiyalarning o‘rni beqiyosdir.

Raqamli texnologiyalar tushunchasi va ularning ta’limdagi o‘rni

Raqamli texnologiyalar — bu axborotni yaratish, saqlash, uzatish va qayta ishlash jarayonlarini avtomatlashtiruvchi vositalar majmuasidir (1). Ta’limda ular o‘quv jarayonini interfaol, qiziqarli va samarali qilishga xizmat qiladi.

Bugungi kunda quyidagi raqamli vositalar keng qo‘llanilmoqda:

- elektron darsliklar
- multimedia taqdimotlar
- virtual laboratoriyalar
- mobil ilovalar

sun'iy intellekt asosidagi dasturlar

Mustaqil ta'lim ko'nikmalarining mazmuni

Mustaqil ta'lim ko'nikmalari quyidagilarni o'z ichiga oladi:

- mustaqil o'rganish
- ma'lumotlarni tahlil qilish
- muammolarni hal qilish
- qaror qabul qilish
- o'z-o'zini nazorat qilish

Bu ko'nikmalar o'quvchilarning kompetensiyasini oshiradi .

Oziq-ovqat yo'nalishida raqamli texnologiyalarni qo'llash

Oziq-ovqat texnologiyasida quyidagi raqamli imkoniyatlar mavjud:

ishlab chiqarish jarayonlarini modellashtirish

mahsulot sifatini tahlil qilish dasturlari

virtual laboratoriyalar

retseptlarni avtomatlashtirish tizimlari

Masalan, virtual laboratoriyalar orqali o'quvchilar real tajribalarni xavfsiz muhitda bajarishlari mumkin (6).

Interfaol metodlar va ularning ahamiyati

Raqamli texnologiyalar bilan uyg'unlashgan interfaol metodlar:

“Aqliy hujum”

“Case study”

“Blended learning”

“Flipped classroom”

Bu metodlar o'quvchilarning faolligini oshiradi .

Mustaqil ta'limni rivojlantirish usullari

-elektron resurslardan foydalanish

-loyiha ishlari

-onlayn testlar

-mustaqil tadqiqotlar

Bu usullar o'quvchilarni faol o'rganishga undaydi.

Xulosa

Yuqoridagi tahlillar shuni ko'rsatadiki, raqamli texnologiyalar ta'lim jarayonida muhim o'rin tutadi. Ayniqsa, oziq-ovqat yo'nalishidagi o'quvchilarda mustaqil ta'lim ko'nikmalarini shakllantirishda ularning ahamiyati nihoyatda katta.

Raqamli texnologiyalar o'quvchilarga:, mustaqil o'rganish ,tezkor axborot olish, amaliy mashg'ulotlarni bajarish, bilimlarini nazorat qilish ,imkoniyatlarini beradi.Shuningdek, bu texnologiyalar o'quvchilarning:,tanqidiy fikrlashini, ijodkorligini muammoli vaziyatlarda qaror qabul qilish qobiliyatini rivojlantiradi.

Xulosa qilib aytganda, raqamli texnologiyalar yordamida mustaqil ta'lim ko'nikmalarini shakllantirish bugungi ta'limning eng muhim yo'nalishlaridan biridir.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Karimov I.A. – Yuksak ma'naviyat yengilmas kuch.
2. O'zbekiston Respublikasi “Raqamli O'zbekiston – 2030” strategiyasi.
3. Muslimov N.A. – Pedagogik kompetensiya asoslari.
4. Tolipov O'. – Zamonaviy pedagogik texnologiyalar.

5. Ishmuhamedov R. – Interfaol ta’lim metodlari.
6. Food Technology: Principles and Practice – Wiley.
7. UNESCO – ICT in Education.
8. FAO – Food Industry Learning Systems.
9. Moodle.org rasmiy sayti.